

IX Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2021/2022

ETAP SZKOLNY

29 września 2021 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

a) pierwszy raz – w całości

b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit

➤ każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości

➤ znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane

c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.

3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

Niepokorni przywódcy

Spośród ojców odzyskania niepodległości w 1918 r. niełatwo jest wskazać tego, który miał największe zasługi, ponieważ różnymi ścieżkami podążali oni do wspólnego celu, a ich życiorysy były nierzadko arcyskomplikowane.

Do tego chlubnego grona można by zaliczyć polskich przywódców narodowych Górnego Śląska Wojciecha Korfantego i Alfonsa Zgrzebnioka.

Korfanty to siemianowiczanie, syn górnika, któremu pielęgnowanie wartości języka polskiego wszczepiono w rodzinnym domu, gdzie nauczył się czytać na „Żywotach świętych” Piotra Skargi. W podobnie krzewiącym polskość środowisku wychował się Zgrzebniok. Ten, urodzony w „polskiej twierdzy”, jak nazywano wówczas Dziergowice, działacz objął przywództwo I i II powstania śląskiego.

Obaj Górnoszlązacy nieraz angażowali się w działania propolskie. Korfanty, późniejszy dyktator III powstania, już w gimnazjum współpracował z polskimi działaczami narodowymi w Wielkopolsce, a w czasie studiów przyłączył się do nielegalnego Związku Młodzieży Polskiej. Zgrzebniok, przerwawszy w następstwie wybuchu I wojny światowej studia na wrocławskim uniwersytecie, trafił do armii, wszakże z wilczym biletem za przynależność do Ligi Polskiej i Ligi Narodowej, co jednak, o dziwo, nie przekreśliło jego kariery wojskowej. Po wystąpieniu z wojska bez wahania powrócił do konspiracji. Jako członek Polskiej Organizacji Wojskowej wykazywał się niespotykaną odwagą i pomysłowością. W przebraniu niemieckiego oficera dokonał zuchwałej kradzieży broni i amunicji z koszar wojskowych w Koźlu, kupował broń od niemieckich żołnierzy i nawet udawało mu się przechytryć policjantów.

Natomiast popularny wśród proletariatu o antyniemieckim nastawieniu Korfanty żarliwie agitował na rzecz przyłączenia do państwa polskiego wszystkich polskich ziem zaboru pruskiego i Górnego Śląska. Jako polski poseł Reichstagu wygłaszał nie raz, nie dwa kategoryczne żądania dotyczące spornych terenów. Jego polityczne zaangażowanie nie przyniosło mu profitów. Za swoje przekonania płacił więzieniem, a nawet przykrościami osobistymi, kiedy za publiczną krytykę proniemieckich księży odmówiono mu ślubu kościelnego. Korfanty wówczas opuścił z narzeczoną Śląsk i wziął ślub w krakowskim kościele św. Krzyża.

W stulecie zwycięskiego III powstania śląskiego złożono hołd obydwóm przywódcom. Korfantego ogłoszono patronem lotniska w podkatowickich Pyrzowicach, a Zgrzebnioka pośmiertnie odznaczono Orderem Orła Białego.